

Oñatiko Laixan Euskara Taldea betiko itxi da

2009AZ GEROZTIK Oñatiko (Gipuzkoa) Laixan Euskara Taldea geldirik zegoen. Taldearen etorkizuna kolokan jarri zuen arrazoi nagusia ordezko falta izan zen. Orduko taldeko kideen esperantza lantaldera kide berriak gerturatzea zen, baina ez da horrelakorik gertatu. Lau urtez elkarteak geldialdian egon eta gero betiko ixtea erabaki dute. Joan den astean ondasunen likidazioa egin zuten. Ondasun materialak Oñatiko Udalarari eman dizkiote eta dirua berriz, Seaskari, Euskalerrria Irratiari, Debaguneko euskara elkartei eta Berria Taldeari.

EAEn, Uemako udalerrietako pediatren %62k ez daukate hizkuntza eskakizuna egiaztatuta

UEMAK azterketa egin du, jakiteko Udalerri Euskaldunen Mankomunitatean dauden herritarren hizkuntza eskubideak zenbateraino urratzen diren osasun zentroetan. Oinarriko osasun zerbitzuak aztertu dituzte, familia medikuak eta pediatriak. EAEn, Uemako 57 udalerrietatik 28tan arazoak dauzkate hizkuntza eskubideak bermatzeko. Familia medikuen %37k eta pediatren %62k ez daukate beharko luketen euskara mailarik. 27 udalerritan familia medikuekin arazoak dituzte eta 15 udalerritan pediatriekin. Adibidez, Zarautzen 14 medikutatik 9k ez daukate hizkuntza eskakizuna egiaztatuta. Ondoko zerrendako herrietan berriz, haurrek eta gurasoek ezin dute euskaraz egin pediatriekin, bakar bat ere ez delako euskalduna: Azpeitia, Aduna, Oñati, Deba, Lekeitio, Oiartzun, Usurbil eta Aramaio.

Nafarroan eskubide urraketa larriagoa da. Uemako kide dira 14

udalerri eta horietako bakar bat ere ez da gauza oinarriko zerbitzu guztiak euskara hutsean eskaintzeko. Berakoa adibide esanguratsua da: familia mediku eta pediatriekin derrigorrez gaztelaniaz egin behar dute. Ia haur guztiak euskaldunak diren 14 udalerrietan zazpi pediatria daude eta lauk ez dakite euskaraz. Beste modu batez esanda, pediatren %71k ez daukate euskaraz hitz egiteko gaitasunik. Familia medikuen egoera hobexeagoa da. Dena dela, 14 udalerrietatik hirutan medikuak erdaldunak dira.

EAEko Osakidetza 2005-2011 euskara plana bukatu du eta emaitzak duela gutxi jakinarazi dira. Eman nahi zituzten urratsen %30 bete gabe geratu dira. Osakidetza-ko langileen %75ek ez dute hizkuntza eskakizuna egiaztatu. Nafarroako Osasunbideak berriz, ez dauka bere burua euskalduntzeko politikarik.

EKONOMIAREN TALAIA • TERMOMETROA

Aita santua, immigrazioa eta kapitalismoa

FRANTZISKO AITA SANTUAK joan den astean lehen bidaia ofiziala egin du immigranteen egoera salatzeko. Lampedusara joan da, Sizilia hegoaldeko irla txiki hartan ohikoa baita immigranteak lurreratzea. Kalkulu batzuen arabera, azkeneko bi hamarkadatan 25.000 lagunek galdu dute bizia Siziliako kanalean. 2011n Libiako gatazka sortu zenean 2.700 hil ziren. Aita santuak lorez osatutako koroa jaurti zuen naufragioen itsasora. Immigrante afrikarrekin ere egin zuen topo; aldarea patera bat zen; gurutzeta eta kaliza 2011ko udaberriko zorigaiztoko hiru gau haietan iritsi ziren itsasontzi zati urdinez eginda zeuden... Hildako askoren gorpuzkinak futbol zelai ondoko memoriaren hilerrian daude oraindik. Keinuak toki onean uzten du aita santua.

Immigranteen minaren aurrean “mendebaldeak duen egoismoa” kritikatu zuen eta “globalizazioaren axolagabetasunaren” kontra egin. Salatu zuen “munduan dagoen krudeltasuna, guregan, eta anonimoki erabaki sozioekonomikoak hartuz halako dramei

bidea irekitzen dietenengan”. Barkamena eskatu zuen, “mundu mailan hartutako erabakiekin halako egoerak eta dramak sortu dituzten horien orde”. Baina aita santuak ez zituen erantzukizunak zehaztu eta aukera ederra galdu zuen kapitalismoaren eta bere kudeatzaileen putzak agerian uzteko.

Ez dira erabaki anonimoak. NMFk, MBk, EBk, AEBek, Errusiak, Txinak, Indiak eta abarrek sortzen dituzte halako dramak. Instantzia zehatz horiek dira gerra eta gatazken arduradun, beraiek dira hirugarren munduko natur baliabideen lapurretaren erantzule, eta beraien erruz sortu dira gosete eta izurriteak. Euren erabakien ondorioz milaka immigrante itsasora doaz biziraun nahian. Kapitalismoak izen zehatzak ditu. Frantzisko aita santuak badaki. Eta munduan duen eragiteko gaitasuna ikusita, ekinbide ebanjelizatzaile ona izango litzateke izen eta abizenekin salatuko balitu!

Juan Mari Arregi

